

Roman

Nr 6 N
27.7.77

It Libbet mar amper/Durk van der Ploeg; uitg. De Friese Pers-Leeuwarden.

De Friese roman „It libbet mar amper” (Het leeft maar net) van Durk van der Ploeg, uitgegeven door de Friese Pers te Leeuwarden, verdient alleen al de aandacht omdat hij geschreven is door iemand, wiens werk in ieder geval niveau heeft. Het meeste proza van Van der Ploeg is nogal triest, het heeft psychologische pretenties en de poëzie van dezelfde schrijver is soms nogal geladen en ook vaak een beetje vermoeiend. Maar in de Friese literatuur is hij één van de tegenwoordig nogal weinig opvallende figuren. Bovendien ziet men momenteel weinig nieuwe Friese romans verschijnen van schrijvers die wat voorstellen, zoals Anne Wadman, Trinus Riemersma en Ypk fan der Fear. Zelfs de produktieve Rink van der Velde heeft na „Pake Sytse” niet een nieuwe roman geschreven; iets wat hij anders vrijwel jaarlijks placht te doen.

Vreugde dus bij voorbeeld over het nieuwe werk van Van der Ploeg. Maar ook helaas lichte teleurstelling na het lezen er van. Het onderwerp is op zichzelf boeiend, zij het ook ditmaal weer triest: Arend Jongsma, middelbare leeftijd, heeft bij een auto-ongeluk z'n vrouw verloren en komt zelf zwaar gewond in een ziekenhuis terecht. Met z'n herstel is lange tijd gemoeid en hij vraagt zich af of hij na de langdurige revalidatie nog ooit weer zich zó zal kunnen bewegen, dat het leven de moeite waard is.

Hoewel hij haar wel eens ontrouw is geweest betreurt hij zeer het verlies van z'n vrouw, Addy. Deze Addy is helaas de enige figuur die ons enige indruk geeft van het leven van Arend vóór het ongeluk. Zeer uitvoerig en op de duur wat vervelend zijn de beschrijvingen van al wat er met de patiënt in het ziekenhuis gebeurt en de wijze, waarop hij daarop reageert.

Hoewel dit voor iemand, die precies wil weten hoe het in een ziekenhuis toegaat misschien niet oninteressant is, gaan die uitvoerige beschrijvingen ten koste van de psychologische tekening van de hoofdfiguur. Daardoor heeft het verhaal over het algemeen een vrij geringe diepgang. Wat het had kunnen zijn blijkt uit een aantal sterke, zeer knap geschreven fragmenten, waarin de hoofdpersoon en de wijze waarop hij zijn lot ondergaat zowel als de sfeer van het ziekenhuis veel beter worden getroffen dan in de lange, grijze gedeelten daartussen.

Merkwaardigerwijs heeft dit trieste boek min of meer een happy end doordat Arend Jongsma een eveneens invalide vrouw ontmoet, van wie hij — zonder dat de lezer het zo snel kan volgen — gaat houden. Overtuigend is dit slot allerminst.

Alleen om in bepaalde gedeelten niet helemaal te vergeten dat Dirk van der Ploeg toch wel een goede schrijver is kan de lezing van „It libbet mar amper” worden aanbevolen.